

LIETUVOS MOTERŲ
LOBISTINĖ ORGANIZACIJA

Lietuvos Moterų lobistinė organizacija
Nr. 303043700
Savanorių pr. 1, Kaunas, LT-44255
www.lmlo.lt
8 615 78501
Audronekisieliene@gmail.com

2019-12-20, LMLO 2019-12/20-2

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
A.Vivulskio g. 11, 03610 Vilnius
Tel. (8 5) 266 4201
El. p. post@socmin.lt

Eitvydas Bingelis, Socialinės apsaugos ir darbo viceministras
Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių Komisijos Pirmininkas
El. p. Eitvydas.Bingelis@socmin.lt

Vidaus reikalų ministerija
Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius
Tel. (8 5) 271 7130
El. p. bendrasisd@vrm.lt

Valstybinė darbo inspekcija
Algirdo g. 19, LT-03607, Vilnius,
Tel. (8 5) 265 0193
El. p. info@vdi.lt

Lietuvos moterų lobistinės organizacijos pasiūlymai dėl moterų ir vyrų lygių galimybių įgyvendinimo tobulinimo užimtumo srityje

Lietuvos moterų lobistinė organizacija (LMLO), įgyvendindama LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos finansuojamą projektą „Moterų ir vyrų lygybės srityje dirbančių nevyriausybinų organizacijų veiklos stiprinimas“, remdamasi JT Moterų diskriminacijos panaikinimo Komiteto 2019 m. Rekomendacijomis, LMLO atliktais tyrimais ir ilgamete patirtimi moterų ir vyrų lygybės srityje, teikia šiuos pasiūlymus:

Dėl moterų ir vyrų lygių galimybių užtikrinimo užimtumo srityje ir NVO paslaugų neformaliojo suaugusiųjų švietimo srityje, įgyvendinat LR Darbo kodekso nuostatas, susijusias su moterų ir vyrų lygybe

1. Į Valstybinę moterų ir vyrų lygių galimybių programą įtraukti neformaliojo suaugusiųjų švietimo priemonės moterų ir vyrų atlyginimų skirtumui mažinti. Priemonių įgyvendinimo rezultatams išmatuoti, nustatyti konkrečius kiekybinius moterų ir vyrų atlyginimų skirtumų sumažėjimo rodiklius.

2. Organizuoti kartu su nevyriausybinėmis organizacijomis, kompetentingomis moterų ir vyrų lygybės srityje, informavimo kampanijas darbdaviams ir profesinėms sąjungoms bei Darbo taryboms apie moterų ir vyrų atlyginimų skirtumų priežastis ir pasekmes.

3. Organizuoti, pasitelkiant nevyriausybines organizacijas, kompetentingas moterų ir vyrų lygybės srityje, darbdavių organizacijų, profesinių sąjungų atstovams, Darbo tarybų nariams gebėjimų stiprinimą, mokymus, kaip mažinti moterų ir vyrų atlyginimų skirtumus, kaip rengti ir įgyvendinti lyčių lygybės planus ir kitais socialiniams partneriams aktualiais lyčių lygybės klausimais (pvz., priekabiavimo ir seksualinio priekabiavimo prevencija, lyčiai neutralūs priėmimo į darbą, veiklos vertinimo, darbų ir pareigybių vertinimo kriterijai ir kt.)

4. Užtikrinti Darbo kodekso nuostatų, susijusių su lyčių lygybe darbo rinkoje įgyvendinimu, efektyvią stebėseną ir periodinę/reguliarią atsiskaitomybę bei viešinimą. Nustatyti teisinį įpareigojimą periodiškai, kas du metus rengti privalomas ataskaitas už lyčių lygybės planų darbovietėse įgyvendinimą ir jas viešinti įstaigų, įmonių, organizacijų tinklapiuose ir kitais būdais.

5. Inicijuoti Darbo kodekso 26 straipsnio 6 punkto papildymą, numatant:

- a. privalomą atsiskaitomybę už lygių galimybių planų įgyvendinimą, įskaitant konkrečių rezultatų matavimo rodiklių parengimą;
- b. privalomą lygių galimybių planų bei jų įgyvendinimo ataskaitų viešinimą;
- c. privalomą lygių galimybių dalį – periodinį, kas du metus atliekamą atlyginimų auditą pagal lytį ir audito rezultatų viešinimą. *(Suomijos sėkminga patirtis rodo, kad lyčių lygybės planų privalomoji dalis yra darbo užmokesčio analizė pagal lytį).*

6. Nustatyti, kad Valstybinė darbo inspekcija, atlikdama įmonių tikrinimus, į juos įtrauktų ir moterų ir vyrų atlyginimų skirtumo vertinimą. Sukurti/parengti metodiką tokiam vertinimui atlikti ir pasitelkiant kompetentingus moterų ir vyrų lygybės ekspertus, apmokyti Darbo inspekcijos darbuotojus ja naudotis.

7. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įpareigoti rinkti ir viešai skelbti visų įmonių darbo užmokesčio vidurkius pagal lytį. Šiuo metu tinklapyje rekvizitai.lt skelbiamas tik vidutinis visų darbuotojų atlyginimas, neišskiriant šio vidurkio pagal moteris ir vyrus.

8. Nustatyti, kad įmonėse, kurios privalo įgyvendinti lygybės planus, būtų parengtas ir paskirtas vidinis arba išorinis lyčių lygybės konsultantas, kuris turėtų žinių apie lyčių lygybės planavimą ir gebėtų jas taikyti praktikoje, ir būtų atsakingas už šių planų įgyvendinimo koordinavimą, atsiskaitomybę bei rezultatų viešinimą (pavyzdžiui, saugos darbų specialistas, duomenų apsaugos specialistas, personalo darbuotojas galėtų būti parengtas pagal atitinkamas patvirtintas lyčių lygybės mokymo programas).

9. Siekiant didinti Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo, ypač jo 4 straipsnio „Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų pareiga įgyvendinti moterų ir vyrų lygias teises“ įgyvendinimo efektyvumą, užtikrinti sistemingą periodinį valstybės tarnautojų ir kitų viešojo administravimo subjektų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą pagal patvirtintas lyčių lygybės mokymo programas.

LIETUVOS MOTERŲ
LOBISTINĖ ORGANIZACIJA

10. Vadovaujantis gerosios praktikos pavyzdžiu, kai rengiant naująjį Darbo Kodeksą jo nuostatos buvo tinkamai suderintos su Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo nuostatomis, papildyti Viešojo administravimo įstatymą bei Valstybės tarnybos įstatymą viešojo administravimo subjektų pareigomis konkrečiais veiksmais užtikrinti moterų ir vyrų lygias galimybes, juos suderinant su Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo, ypač jo 4 straipsnio nuostatomis.

11. Nustatyti viešojo administravimo subjektų pareigą rengti ir viešinti ataskaitas už Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 4 straipsnyje nustatytų pareigų vykdymą.

12. Užtikrinti darbo rinkos prieinamumą pažeidžiamų grupių moterims: moterims su negalia, vyresnio amžiaus moterims, kaimo moterims, romų tautybės moterims.

13. Įtraukti lyčių lygybės nuostatas į profesinių sąjungų veiklą reglamentuojančius įstatymus ir kitus teisės aktus.

14. Inicijuoti tyrimą su kokiomis specifinėmis moterų ir vyrų (ne)lygybės problemomis susiduria grįžę emigrantai ir numatyti priemones, susijusias su specifiniais poreikiais integruojantis į darbo rinką.

Lietuvos moterų lobistinės organizacijos pirmininkė

Audronė Kisielienė